

**UCHWAŁA NR XXIII/368/2017
RADY GMINY STĘŻYCA**

z dnia 30 maja 2017 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stężyca na lata 2017-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 446 z późn.zm.) w związku z art. 16 b oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.)

Rada Gminy Stężyca uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stężyca na lata 2017-2022 w brzmieniu jak w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy i Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Stężyca

Stefan Literski

Załącznik do uchwały Nr XXIII/368/2017
Rady Gminy Stężyca
z dnia 30 maja 2017 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STĘŻYCA
na lata 2017-2022**

Stężyca 2017 r.

SPIS TREŚCI

L.p.		strona
1.	Wprowadzenie	3
2.	Zgodność Strategii z innymi dokumentami strategicznymi	5
3.	Diagnoza stanu społecznego w gminie Stężycza	6
4.	Metodologia i opis realizowanych badań	18
5.	Analiza SWOT	38
6.	Misja	41
7.	Prognoza	41
8.	Cele strategiczne i kierunki działań	42
9.	Konsultacje społeczne	46
10.	Realizatorzy	46
11.	Monitoring i ewaluacja	47
12.	Źródło finansowania	46

1.WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi dokument, który charakteryzuje działania publicznych i niepublicznych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne podejmowane dla poprawy warunków służących zaspokojeniu potrzeb indywidualnych i społecznych mieszkańców gminy Stężyca. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi lokalny element polityki społecznej państwa. Działania polityki społecznej odnoszą się w szczególności do obszarów polityki pomocy i integracji społecznej, oświatowej, ochrony zdrowia, zabezpieczenia społecznego, zatrudnienia, profilaktyki i niwelowania zjawisk patologii społecznej. W polityce społecznej problemy społeczne to wszelkie dolegliwości, zakłócenia i niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Funkcjonowanie w zaburzonym środowisku prowadzić może do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce czy grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych, infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

Opracowanie strategii pozwala skoordynować działania różnych instytucji działających na polu polityki społecznej, skoncentrować je wokół głównych potrzeb i oczekiwań mieszkańców danej społeczności. Służy temu ustalenie wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu poprawy negatywnych zjawisk występujących w społeczeństwie. Wyjściowym materiałem diagnostycznym dla budowanej strategii była analiza badawcza problemów społecznych w oparciu o sytuację osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Stężyca. W tym celu zostały przeprowadzone konsultacje w środowisku, które dotyczyły grup społecznych, środowisk, które najbardziej dotknięte są problemami oraz formułowanie celów. Konsultacje w środowisku prowadzone były przez osoby opracowujące strategię poprzez między innymi ankiety.

Aby uporządkować prace nad strategią wytyczono główne obszary życia społecznego. Problemy społeczne jakie występują w gminie Stężyca w Strategii zostały zdiagnozowane przez zespół powołany ds. strategii we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami współdziałającymi na rzecz lokalnej polityki społecznej na podstawie spotkań, dyskusji, badań ankietowych oraz analizy SWOT.

W skład powołanego zespołu weszły następujące osoby:

1. Alicja Sadowska - kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy,
2. Elżbieta Zarach – specjalista pracy socjalnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stężycy,
3. Magdalena Zaborowska - pracownik socjalny w Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej w Stężycy,
4. Wojciech Cybula – pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
5. Aleksandra Juńska – terapeuta w Środowiskowym Domu Samopomocy w Stężycy,
6. Maria Lepak – specjalista pracy socjalnej w Domu Pomocy Społecznej w Stężycy,
7. Danuta Matyjasik – pedagog w Zespole Kształcenia i Wychowania w Klukowej Hucie,
8. Gizela Kolka - -zastępca Dyrektora Zespołu Kształcenia i Wychowania w Gołubiu,
9. Rafał Ebertowski – dzielnicowy Posterunku Policji w Stężycy,
10. Maria Birr – Przewodnicząca Stowarzyszenia „Kaszubianki” z Kamienicy Szlacheckiej.

W procesie tworzenia gminnej strategii przeprowadzono następujące działania:

- analiza silnych i słabych stron polityki społecznej (SWOT),
- badania ankietowe,
- diagnoza i identyfikacja podstawowych problemów społecznych w Gminie Stężyca,
- ustalenie celów strategicznych i zadań niezbędnych do realizacji, harmonogramu oraz monitoringu,
- konsultacje społeczne.

W trakcie prac nad budowaniem i opracowywaniem strategii rozwiązywania problemów społecznych wyłoniły się trzy najważniejsze do rozwiązania społeczne kwestie problemowe:

1. Sytuacja osób starszych.
2. Problem uzależnień oraz przemocy.
3. Rodzina z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Ich realizację uzależniono od wielu czynników, z których najważniejsze to:

- sytuacja finansowa samorządu lokalnego,
- stopień zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych oraz organizacji,
- aktywność mieszkańców gminy Stężyca.

Integralną częścią Strategii rozwiązywania problemów społecznych są:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Stężyca na 2017 rok,
2. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Stężyca na lata 2014-2020,
4. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stężyca na lata 2015-2017.

2.ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.

Punktem wyjścia do wyodrębnienia obszarów strategii, oprócz opracowania danych, zebrania informacji, konsultacji, określenie celów strategicznych, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, jej źródła finansowania oraz wskaźników realizacji działań były wskazania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn.zm.), w której zapisano w art. 17 ust. 1 pkt 1 , że do zadań własnych gminy należy „ opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów) społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Przy opracowaniu gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych uwzględniono też inne dokumenty programowe instytucji rządowych oraz samorządowych. Najważniejsze z nich to:

- Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – cele: właściwe funkcjonowanie rodziny oraz aktywni seniorzy,
- _ Strategia Rozwoju Gminy Stężyca na lata 2014-2025 i jej cel – Rozwój społeczny i kulturalny,
- Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy,
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie kartuskim na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 w zakresie wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych i poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3.DIAGNOZA STANU SPOŁECZNEGO W GMINIE STĘŻYCA

Gmina Stężyca leży na Pojezierzu Kaszubskim w województwie pomorskim, w powiecie kartuskim. Jej obszar wynosi 160,3 km². Gminę na koniec roku 2016 zamieszkiwało 10.166 osób. Strukturę administracyjną gminy tworzą sołectwa. W skład gminy Stężyca wchodzi 18 sołectw: Stężyca, Czaple, Gapowo, Borucino, Kamienica Szlachecka, Klukowa Huta, Łączyno, Łosienice, Niesiołowice, Pierszczewo, Sikorzyno, Stężycka Huta, Szymbark, Zgorzałe, Żuromino, Nowa Wieś, Potuły, Gołubie.

Struktura wiekowa ludności

Źródło: dane Urzędu Gminy w Stężycy

Gminę Stężyca na dzień 31.12.2016 roku ze względu na strukturę wiekową zamieszkiwało:

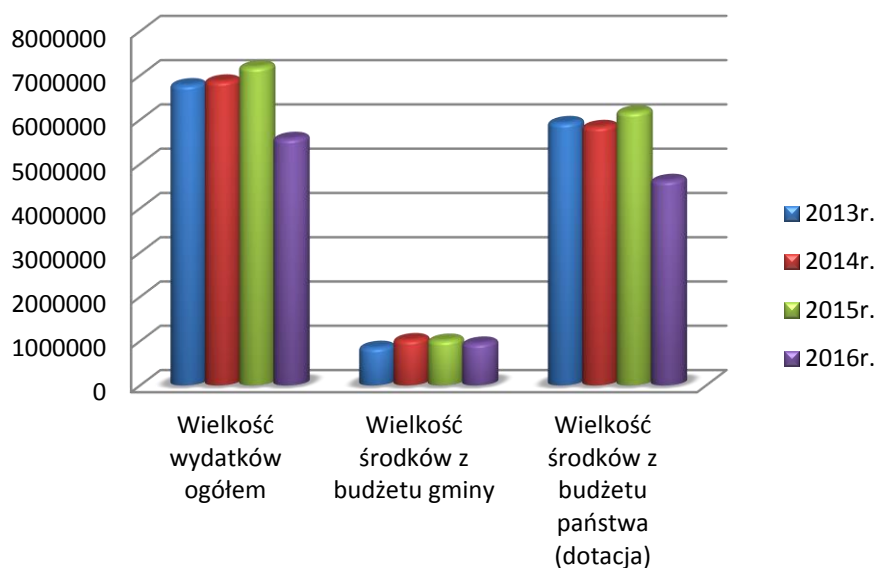
- w wieku przedprodukcyjnym (do 18 r.ż.) – 2.865 osób,
- w wieku produkcyjnym – 6.133 osób,
- w wieku poprodukcyjnym – 1.168 osób.

Gmina Stężycza należy do gmin rolniczo- turystycznych. Znajduje się ona na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Gmina posiada nie tylko olbrzymie walory przyrodnicze, jest również idealnym terenem dla rozwoju wypoczynku oraz turystyki. Na terenie gminy dobrze jest rozwinięta działalność usługowa dla mieszkańców i licznych turystów. W gminie powstało wiele firm handlowo-usługowych, budowlanych i remontowych. Na jej obszarze znajduje się 612 podmiotów gospodarczych (stan na dzień 31.12.2016r.), podmioty publiczne i niepubliczne, w tym: Urząd Gminy, Zespoły Kształcenia i Wychowania, przedszkola, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Domy Pomocy Społecznej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Stężycy, Biblioteka Publiczna, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Stężycy, przychodnie publiczne oraz niepubliczne, gabinety rehabilitacyjne. Mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z usług punktów pocztowych, klubów i szkółek sportowych, a także dużych i małych imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Stężycza realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy. Ośrodek realizuje zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz stosownie do zadań ustalonych uchwałami przez Radę Gminy w Stężycy, ponadto zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej dotyczące pomocy społecznej, a do 31.05.2016r. także świadczeń rodzinnych i wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, działań wobec dłużników, stypendiów materialnych dla uczniów oraz Karty Dużej Rodziny.

Całkowita wielkość wydatków przeznaczonych na udzielenie świadczeń socjalnych i z pomocy społecznej w latach 2013-2016 przedstawiała się następująco:

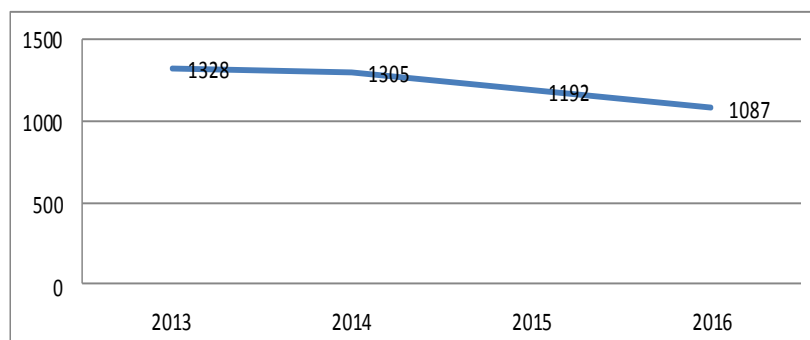
	2013r.	2014r.	2015r.	2016r.
Wielkość wydatków ogółem	6.785.411	6.869.867	7.187.991	5.573.673
Wielkość środków z budżetu gminy	854.310	1.027.319	1.014.902	949.440
Wielkość środków z budżetu państwa (dotacja)	5.931.101	5.842.548	6.173.089	4.624.233

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy.

Wykres przedstawia wielkość środków finansowych przeznaczonych na realizację polityki społecznej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stężycy, w tym wysokość środków finansowych na zadania własne pochodzące z budżetu gminy oraz wielkość środków pochodzących z budżetu państwa na zadania zlecone. Z tabeli wydatków wynika, że kwota wydatków na potrzeby mieszkańców stale wzrasta. Niewątpliwie ma to związek z tendencją wzrostową liczby mieszkańców gminy oraz wskaźnikiem liczby rodzin wielodzietnych, ale też polityką ogólnopanstwową w zakresie udzielania świadczeń dla rodzin. Należy zauważyć, iż w wydatkach z budżetu państwa mieszczą się środki finansowe przeznaczone na przyznawanie wsparcia w formie świadczeń rodzinnych dla rodzin. Istotnym aspektem funkcjonowania rodzin jest ich sytuacja życiowa i materialna oraz liczba wychowujących dzieci. Rodziny wielodzietne, co wykazują liczne badania znajdują się w najtrudniejszym położeniu pod względem funkcjonowania i poziomu życia.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w Gminie Stężyca w latach 2013-2016:

Ogółem na przestrzeni lat 2013-2016 pomocą społeczną w różnych formach w gminie Stężyca objęto następującą liczbę osób:

2013 -1328 osób

2014 -1305 osób

2015 -1192 osoby

2016 -1087 osób

Jak wynika z wyżej przedstawionych danych zaobserwowano znaczący spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w przeciągu ostatnich lat, na co mogła mieć również wpływ przyjęta lokalna polityka, której kierunki wyznaczono w rządowych, samorządowych i lokalnych programach oraz strategiach.

Typ świadczeń realizowanych w pomocy społecznej w latach 2013-2016 przedstawia następująca tabela:

Typ świadczeń	2013r.		2014r.		2015r.		2016r.	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Pieniężne	215	206	191	184	175	168	154	148
Niepieniężne	513	218	496	205	468	195	425	181
Poradnictwo psychologiczne	-	31	-	17	-	26	-	33
Udzielanie schronienia	7	-	2		6	-	5	-

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy

Analiza danych pozwala stwierdzić, że najbardziej preferowaną formą pomocy są świadczenia pieniężne lub niepieniężne. Klienci pomocy społecznej chętnie również

korzystają z pracy socjalnej oraz z porad psychologa w ośrodku. Pomiędzy rokiem 2013 a 2016 zaobserwować można spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Powody trudnej sytuacji życiowej oraz przyznawania pomocy klientów ośrodka (dane z roku 2016)

Powody przyznania pomocy w GOPS

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy.

Istotną przyczyną trudnej sytuacji życiowej klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy, a zarazem powodem przyznawania pomocy jest ubóstwo (233 rodziny). Drugim co do wielkości czynnikiem powodującym problemy w rodzinie jest niepełnosprawność występująca w rodzinach (146 rodzin). Kolejną przyczyną trudnej sytuacji jest potrzeba ochrony macierzyństwa (131 rodzin) w tym wielodzietność rodzin (123 rodziny). Rodziny w gminie dotyka ponadto problem braku zatrudnienia (47 rodzin). Przyczyny te niewątpliwie wpływają na życie oraz funkcjonowanie całych rodzin, są źródłem wielu problemów i konfliktów. Powoduje to również, że rodziny wykazują bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (25 rodzin). Innymi przyczynami są bezdomność (10 osób) oraz trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (1 rodzina). Niewątpliwie przyczyną trudnej sytuacji są też zdarzenia losowe, które dotyczą rodziny (3 rodziny). Nie bez znaczenia w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny zalicza się pozytywne relacje pomiędzy członkami rodziny. Do kategorii zachowań negatywnych, o dużej szkodliwości społecznej należy zaklasyfikować przemoc domową, która była powodem przyznawania świadczeń z pomocy

społecznej dla 9 rodzin. Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do wyrażenia. Przemoc ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co normalne i prawidłowe, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. W wielu rodzinach do sytuacji przemocy zachodzi, gdzie współistnieje problem alkoholowy. W gminie Stężycy działa Zespół Interdyscyplinarny. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowania działań w środowisku mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, inicjowanie i monitorowanie działań. Na podstawie analizy zebranego materiału w stosunku do lat poprzednich można zauważyć tendencję wzrastającą występowania problemu przemocy w rodzinie bądź tendencję wzrostową ujawniania tego problemu. Ilość wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” wzrasta systematycznie.

Ilość założonych Niebieskich Kart część A w latach 2013-2016:

2013r. – 13 szt.

2014r. – 12 szt.

2015r. – 20 szt.

2016r. – 21 szt.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

W gminie Stężycy w roku 2016 z powodu niepełnosprawności z różnych form pomocy społecznej skorzystały 146 rodzin. Niepełnosprawność jest więc, pod względem klientów dosyć liczną przyczyną udzielania wsparcia i pomocy.

Liczbę osób niepełnosprawnych w rejestrach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Gminy w Stężycy w 2016 roku szacuje się, co przedstawia poniższa tabela:

Osoby niepełnosprawne	Ilość osób		
	Liczba ogółem	Liczba dzieci	Liczba osób dorosłych
Liczba osób niepełnosprawnych w gminie	431	248	183

OSOBY STARSZE

Istotnym obszarem wpisującym się w strategię rozwiązywania problemów społecznych jest problem starzenia się społeczeństwa. Prowadzenie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród osób starszych w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia oraz wydłużenie się okresu samodzielności osób starszych. Z badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że wśród osób w wieku 60 lat lub więcej lat jedynie co czwarta osoba uczestniczy w zajęciach sportowych lub rekreacji ruchowej. Rolą państwa jest przewidzenie sytuacji, w których osoby starsze lub niesamodzielne będą potrzebowały wsparcia, usług opiekuńczych, miejsc w domach pomocy domy, a także bezpieczeństwa w codziennej egzystencji. W Polsce można mówić o dysproporcji w jakości życia osób starszych ze względu na miejsce zamieszkania. Środowisko miejskie oferuje osobie starszej wiele form aktywności i wsparcia, także kulturalnego. Inaczej sytuacja przedstawia w środowisku wiejskim, które cechuje się trudnościami w dostępie do pomocy gerontologicznej, trudnymi niekiedy warunkami mieszkaniowymi, dużymi odległościami do instytucji usługowymi. Dzisiaj w coraz mniejszym stopniu polityka społeczna jest nastawiona na sprawowanie opieki nad osobami w starszym wieku, a w coraz większym stopniu zwraca się uwagę na dostarczenie takiej pomocy i wsparcia, która umożliwiałaby utrzymanie jak najdłużej aktywności społecznej wśród seniorów.

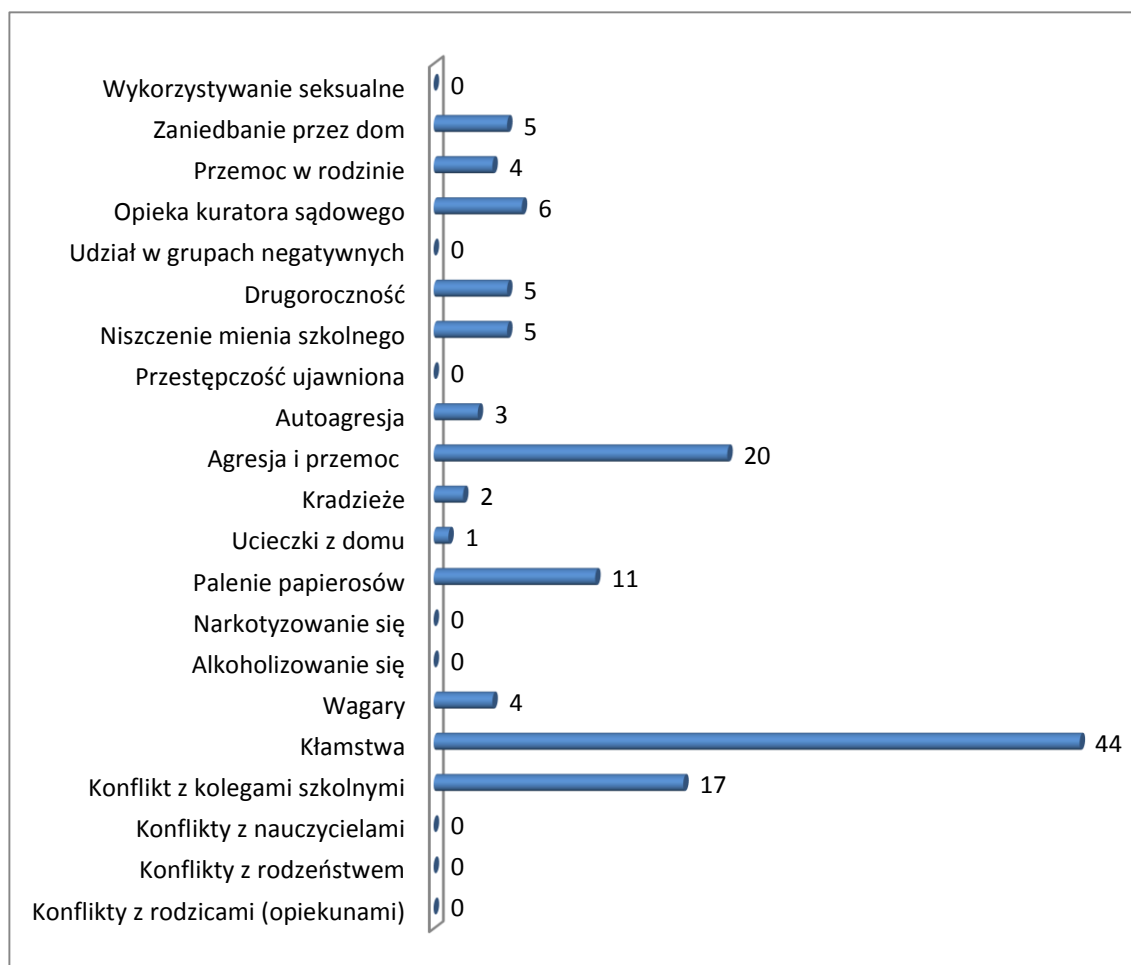
EDUKACJA

Podstawową komórką, która sprawuje opiekę nad dzieckiem jest rodzina. Niestety nie we wszystkich rodzinach dzieci mogą oczekiwać należytej opieki. Większa swoboda w dzisiejszym świecie stwarza możliwość dokonywania nie zawsze korzystnych i właściwych wyborów, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju psychofizycznego dziecka. Dzieci i młodzież z różnego rodzaju dysfunkcjami i zaburzeniami rozwojowymi, z problemami psychospołecznymi, w tym uzależnieniami, tracą szansę na normalne życie w przyszłości. W ostateczności tak jak ich rodzice mogą stać się klientami pomocy społecznej.

Jednym z najistotniejszych zadań systemu pomocy społecznej jest pomoc i wsparcie dla dzieci i rodzin dysfunkcyjnych. W celu uzyskania jak najwięcej informacji na temat sytuacji dziecka rozesłano ankiety do szkół znajdujących się na terenie gminy. Ankieta miała za zadanie zdiagnozować wiedzę środowiska szkolnego pod kątem występowania

zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów oraz realizacji działań opiekuńczo- wychowawczych i profilaktycznych prowadzonych na rzecz dzieci i młodzieży. W materiale badawczym respondenci określili stopień nasilenia problemów społecznych występujących na terenie szkoły oraz w domu rodzinnym.

Problemy dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym

W ankietach pedagodzy wskazali najistotniejsze problemy społeczne, które dotyczą dzieci i młodzieży. W pytaniach otwartych respondenci wskazywali przede wszystkim na problemy jakie dotyczą uczniów nie tylko w szkole, ale również w środowisku rodzinnym. Powyższy wykres przedstawia ilość przypadków zjawisk patologii społecznej.

Z analizy ankiet wynika, że szkoły realizują podstawowe zadania i cele, jakie zostały określone w ustawie o systemie oświaty stosownie do warunków szkoły i wieku uczniów. Nauczyciele umożliwiają dzieciom i młodzieży zdobywanie wiedzy i umiejętności społecznych oraz życiowych, starają się zapewniać uczniom pełny rozwój umysłowy poprzez

uczestnictwo w różnych zajęciach dodatkowych, w zajęciach profilaktycznych. Szkoły prowadzą zajęcia warsztatowe z profilaktyki uzależnień, przemocy i agresji, zdrowego stylu życia, czy prawidłowego odżywiania się. Ideę wolontariatu propagują poprzez uczestnictwo uczniów w akcjach charytatywnych, między innymi w akcji: Żonkil, „Góra Grosza”, Klub wiewiórki, Szlachetna paczka, zbieranie plastikowych nakrętek na rzecz osób niepełnosprawnych, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Pola Nadziei, zbiórki dla dzieci chorych, dla dzieci z domów dziecka, czy z rodzin najuboższych. Analizując pozycję dzieci w szkołach należy uwzględnić szczególną sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wychowawczymi. Szkoły zapewniają dodatkowe zajęcia wyrównawcze, korekcyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, indywidualne nauczanie. Pedagodzy wskazują jednak na konieczność rozszerzenia zajęć dodatkowych, zatrudnienie psychologa bezpośrednio w szkołach, zajęć socjoterapeutycznych, zajęć z młodzieżą związanych z tematyką nadużywania środków odurzających, większej ilości godzin dla pedagoga szkolnego. Ponadto szkoły wskazują, że współpracują z wieloma instytucjami na terenie gminy oraz powiatu kartuskiego podejmującymi problematykę opieki nad dziećmi i młodzieżą.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w każdej szkole z terenu gminy funkcjonuje stołówka, w której oferowane są gorące posiłki dla dzieci tzw. dożywianie. Liczba uczniów korzystających z dożywiania jest znacząca, dzięki między innymi środkom pozyskiwanym z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy.

BEZROBOCIE

Czynnikiem decydującym o statusie społecznym jest pozycja zajmowana na rynku pracy i związana z tym stabilizacja rodziny. Niski poziom wykształcenia, bierność zawodowa, wielodzietność czy niepełnosprawność istotnie wpływają na pozycję osób na rynku pracy. W najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł i osoby bezrobotne. Osoba bezrobotna wg definicji Urzędu Pracy to osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu pracy. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osobę bezrobotną, lecz także całą jej rodzinę. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest często proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy jej członków. Długotrwałe bezrobocie powoduje obniżenie standardu życia rodziny, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, izolację społeczną, zwiększenie ryzyka zaistnienia zjawisk patologicznych bądź ograniczenie lub zaniechanie

uczestnictwa w życiu kulturalno-społecznym. Bezrobocie ma negatywne skutki dla rodziny i społeczeństwa.

W najgorszej sytuacji są rodziny, które od dłuższego czasu korzystają z systemu wsparcia z pomocy społecznej, a główną przyczyną ich korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie. Sytuacja taka często wymusza konieczność nieustającego dostosowywania form działania do aktualnych potrzeb. Dominującą formą pomocy są świadczenia pieniężne bądź rzeczowe, jak również praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych, w celu aktywizacji społecznej i zawodowej klientów pomocy społecznej.

Dane statystyczne dot. bezrobocia w gminie Stężycza w latach 2013-2016:

Rok 2013

1. Ilość bezrobotnych w gminie : 481
2. Podział osób bezrobotnych ze względu na płeć: 218 mężczyzn i 263 kobiet

Rok 2014

1. Ilość bezrobotnych w gminie : 340
2. Podział osób bezrobotnych ze względu na płeć: 145 mężczyzn i 195 kobiet

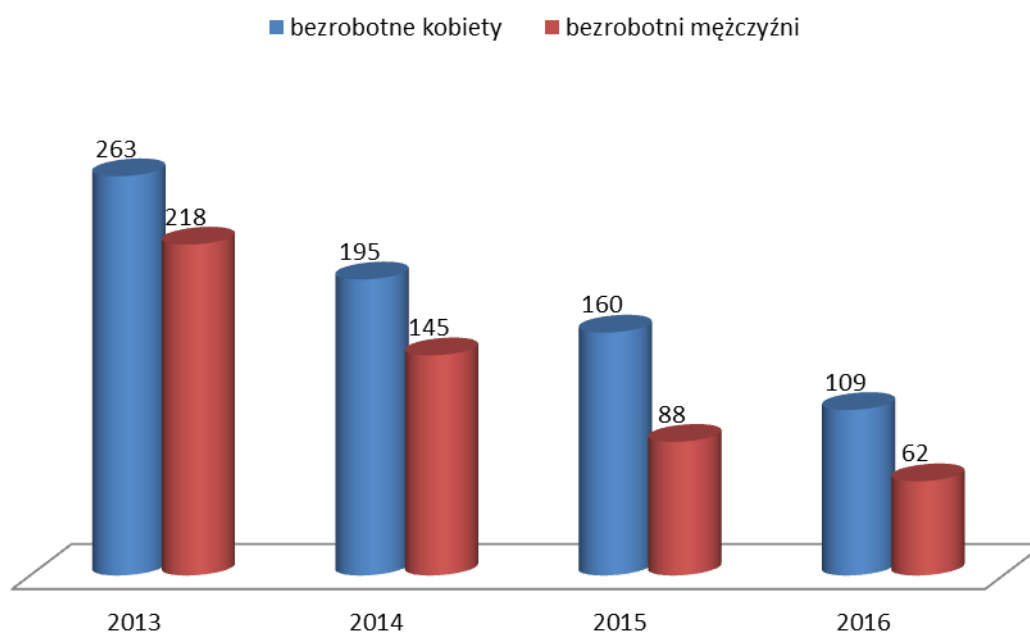
Rok 2015

1. Ilość bezrobotnych w gminie : 248
2. Podział osób bezrobotnych ze względu na płeć: 88 mężczyzn i 160 kobiet

Rok 2016

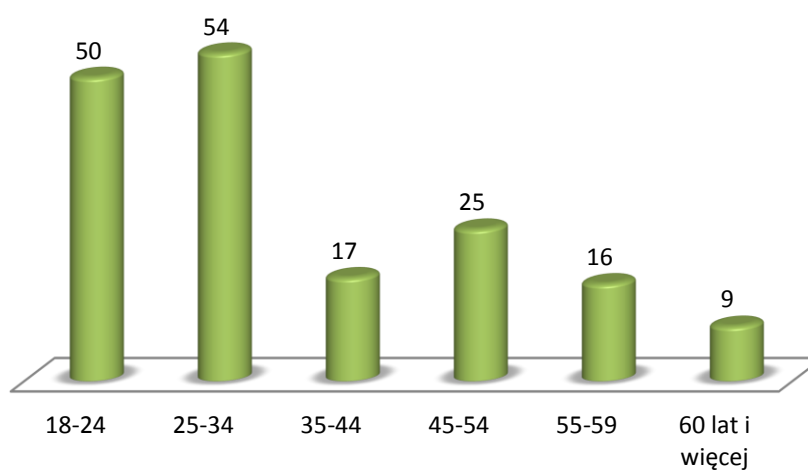
1. Ilość bezrobotnych w gminie: 171
2. Podział osób bezrobotnych ze względu na płeć: 62 mężczyzn i 109 kobiet

Bezrobotni w gminie Stężyca w latach 2013-2016

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach

Osoby bezrobotne według wieku w gminie Stężyca w 2016

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach

Najliczniejszą grupę osób pozostających bez pracy stanowią ludzie młodzi w wieku od 18 do 34 lat. W rejestrze danych Powiatowego Urzędu Pracy w przedziale

wiekowym w wieku 25-34 figuruje 54 osoby bezrobotne. Kolejną grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym 18-24 lat - 50 osób. Jest ich ogółem 104 osoby. W grupie wiekowej od 34 lat do 44 lat zarejestrowano 17 osób bezrobotnych, natomiast w grupie 45-54 lat – 25 osoby. Najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowią osoby w przedziale wiekowym od 55 – 59 lat i powyżej 60 roku życia. Dane statystyczne wskazują, że grupą osób do której powinny być skierowane działania aktywizujące są młodzi ludzie w wieku produkcyjnym.

UZALEŻNIENIA

Jednym z najbardziej rozpowszechnionych uzależnień na terenie gminy jest uzależnienie od alkoholu. Problem ten stanowi niewątpliwie jeden z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie. Niewątpliwym problem jest też używanie, zwłaszcza przez osoby młode innych środków odurzających. Aby wyeliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu oraz nadużywania środków odurzających na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań profilaktycznych oraz różnorodnych form promocji zdrowego trybu życia. Istotną rolę odgrywają w tym procesie uchwalany corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Stężycy oraz działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W latach 2013-2016 roku komisja przyjęła łącznie 97 wniosków z prośbą o badanie w kwestii uzależnienia i podjęcie działań wobec osób, z czego komisja 60 osób skierowała na leczenie odwykowe, a 50 wniosków skierowała do sądu o zobowiązanie do leczenia. Z danych Posterunku Policji w Stężycy wynika, że w latach 2013-2016 problem zjawiska nadużywania alkoholu mógł dotyczyć 80% wszystkich interwencji domowych.

Dane statystyczne z Posterunku Policji w Stężycy w zakresie interwencji domowych oraz interwencji związanych z przemocą w rodzinie.

Ilość interwencji domowych:

- rok 2013 – 41
- rok 2014 – 35
- rok 2015 – 37
- rok 2016 - 41

Ilość interwencji związanych z przemocą w rodzinie:

- rok 2013 – 15
- rok 2014 – 9
- rok 2015 – 18
- rok 2016 - 23

Środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w latach 2013-2016

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Wielkość wydatków ogółem	232.240	227.121	238.824	258.874

Źródło: dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy

Z powyższej tabeli wynika, że środki, które gmina przeznaczyła w latach 2013 - 2016 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych pozwalają na zaplanowanie i realizację wielu działań skierowanych do osób i rodzin borykających się z problemem uzależnienia: profilaktycznych, interwencyjnych, organizacji imprez sportowych, festynów z elementami kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów uzależnień oraz organizacji szkoleń na temat alkoholizmu.

4.METODOLOGIA I OPIS REALIZOWANYCH BADAŃ

Partycypacja społeczna przy opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych opiera się na założeniu, iż dokument dotyczący tak ważnej dla gminy i jego mieszkańców tematyki nie może powstać jedynie w oparciu o dokumenty i przemyślenia urzędników lub zewnętrznych ekspertów. Mając na względzie partycypacyjny charakter budowanej strategii postanowiono zastosować metodę badania ankietowego. Badaniem ankietowym objęto osoby pełniące różnorodne funkcje społeczne, przedstawicieli władz samorządowych i organizacji pozarządowych oraz mieszkańców gminy Stężyca.

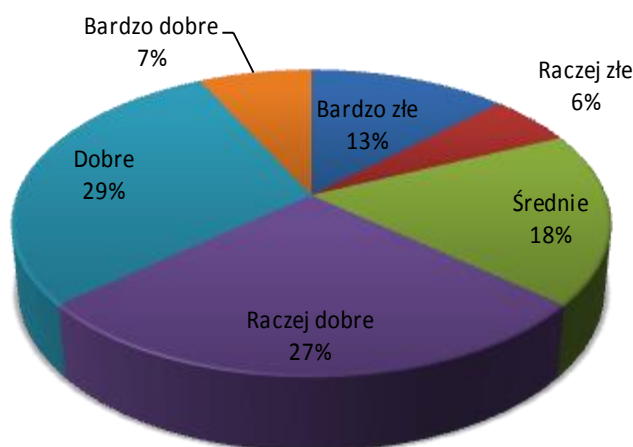
Zastosowanym narzędziem był kwestionariusz ankiety do samodzielnego wypełnienia zawierający 30 pytań.

Za najważniejsze problemy w gminie Stężycy respondenci uznali m.in. problem uzależnienia, głównie alkoholizm, występujący w rodzinie. Problem ten silnie powiązany jest z przemocą, długotrwałym bezrobociem występującym wśród mieszkańców gminy, z niezaradnością życiową, czy bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz ubóstwem. Ponadto jako ważne ankietowani wskazali też problem starzenia się i ludzi starszych.

Wyniki badań ankietowych:

Pytanie nr 1: Warunki życia w gminie.

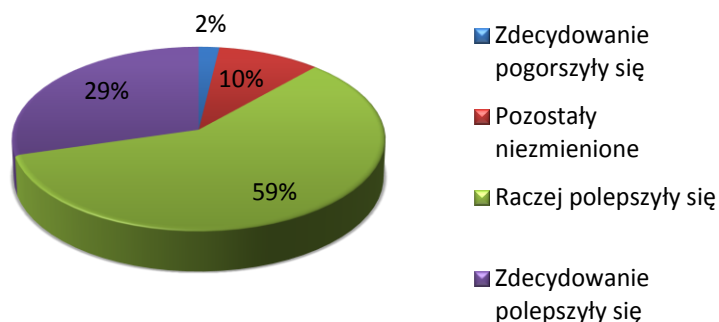
Jak ocenia Pan/Pani aktualnie warunki życia mieszkańców gminy Stężycy?

Analizując warunki życia w gminie Stężycy należy stwierdzić, że badani respondenci oceniają je pozytywnie. Ponad połowa ankietowanych uznała je za dobre i raczej dobre.

Pytanie nr 2: Warunki życia mieszkańców w gminie w ciągu ostatnich 5 lat.

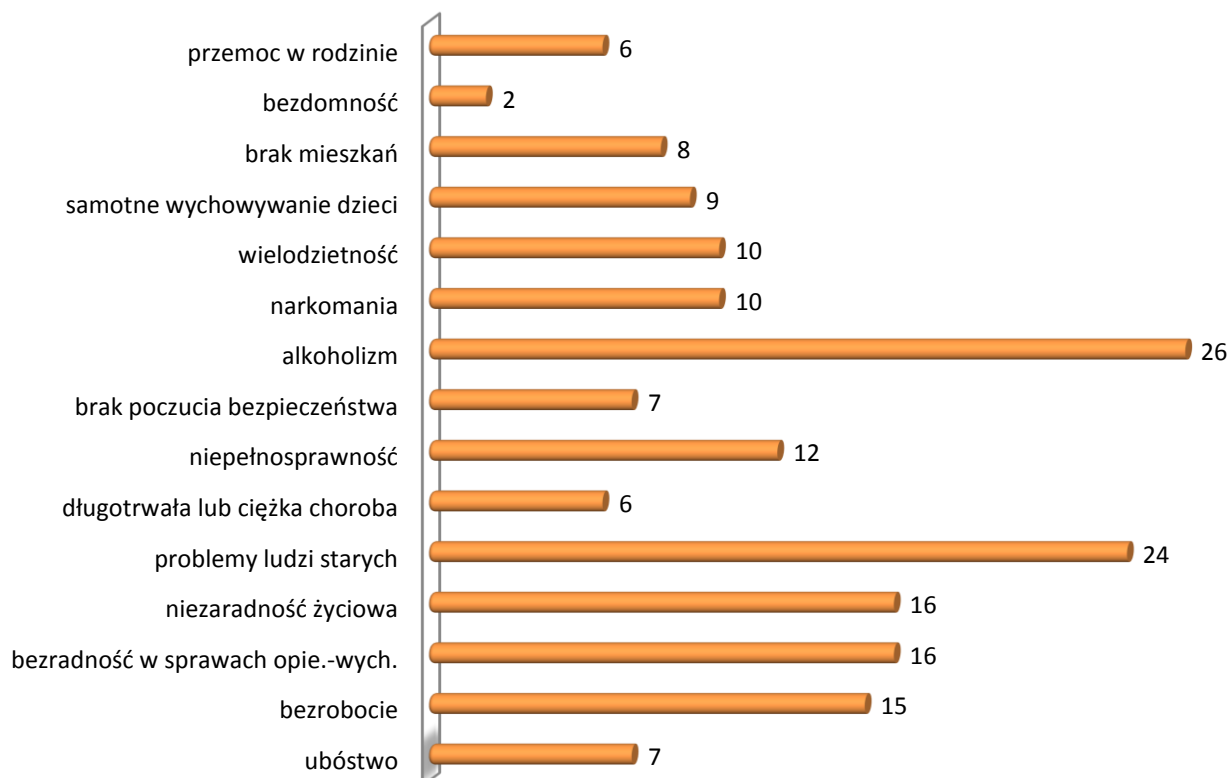
Czy warunki życia mieszkańców gminy Stężycza pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat ?

Z wykresu wynika, że większość ankietowanych (88%) uznała, że warunki życia w przeciągu 5 lat realizacji obowiązywania poprzedniej Strategii polepszyły się. Natomiast 10 % badanych uznało, że pozostały niezmienione. 1 osoba zaznaczyła, że warunki życia mieszkańców gminy zdecydowanie pogorszyły się.

Pytanie nr 3: Występowanie w gminie problemów społecznych

Czy dostrzega Pan/Pani w gminie występowanie następujących problemów społecznych?

Problemami społecznymi najczęściej identyfikowanymi przez badanych respondentów były: alkoholizm (26 osób), problemy starszej części społeczeństwa (24 osób) oraz na równi niezaradność życiowa (16 osób) i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (16 osób). Problemy jakie dotyczą rodzinę wg ankietowanych to także problemy związane z bezrobociem oraz niepełnosprawnością.

Pytanie nr 4: Obszary wykluczenia społecznego

Jeżeli zdaniem Pana/Pani na terenie występują obszary wykluczenia społecznego, to jakich grup społecznych dotyczą?

Grupami najbardziej zagrożonymi wykluczeniem społecznym w opinii ankietowanych byli: osoby uzależnione (20 osób), rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi (19 osób) oraz osoby starsze (18 osób).

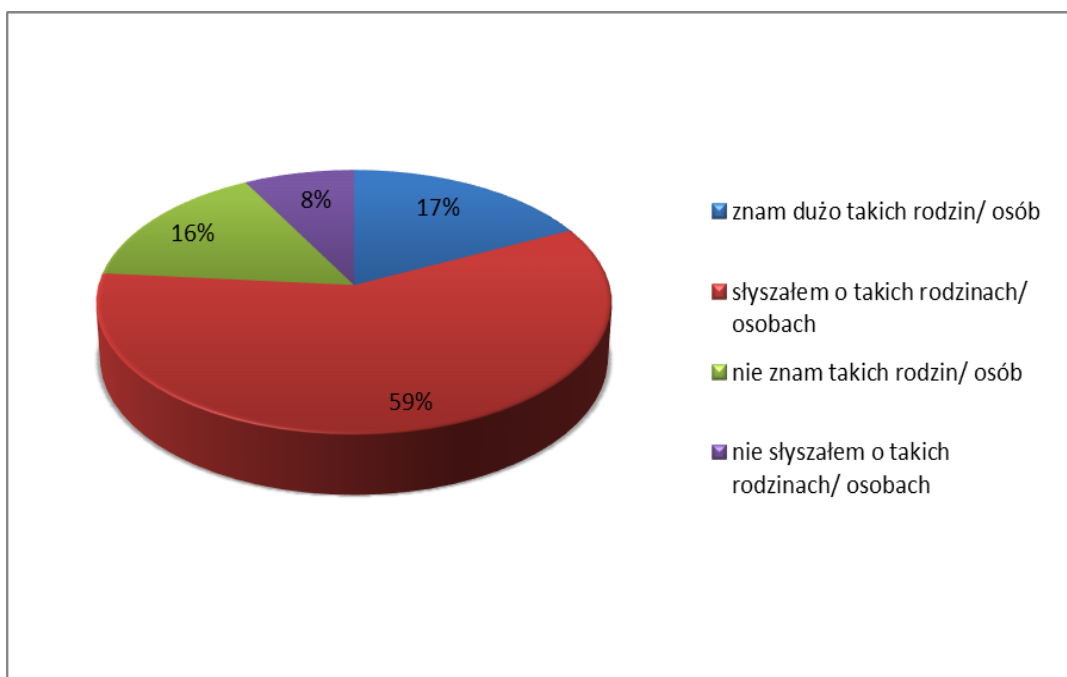
Pytanie nr 5: Działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Ankietowani zapytani o to jakie działania należy podjąć na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu głównie wskazali na prowadzenie takich działań jak: zatrudnienie specjalistów do pracy z rodzinami oraz osobami uzależnionymi (26 osób), organizowanie prac społecznie użytecznych (19 osób) i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (19 osób), a następnie wspieranie organizacji pozarządowych i wolontariatu w organizowaniu przeróżnych przedsięwzięć.

Pytanie nr 6: Ocena respondentów co do ilości rodzin dotkniętych ubóstwem.

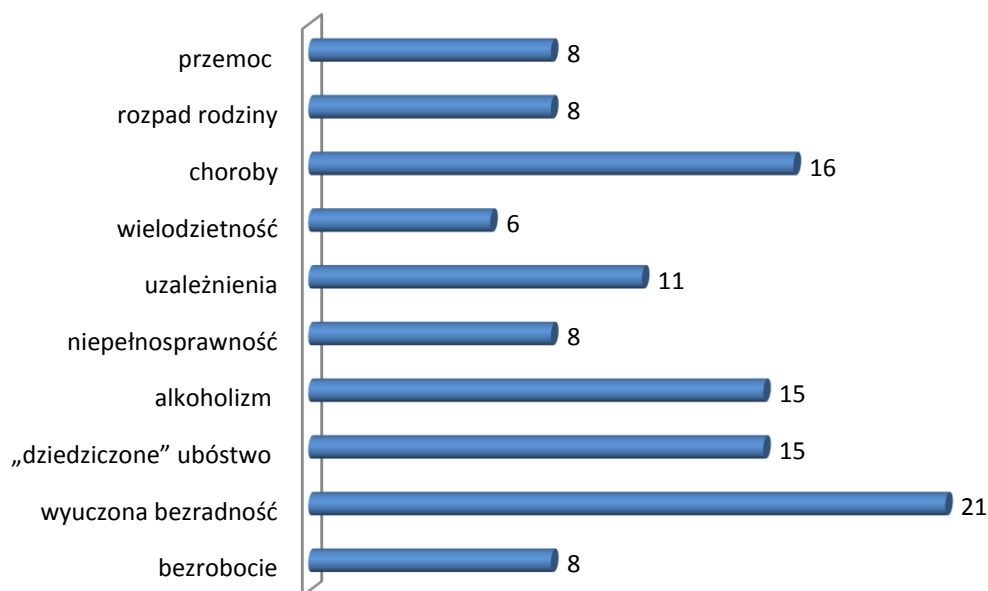
Czy Pana/ Pani zdaniem na terenie gminy Stężyca zamieszkuje wiele rodzin/ osób ubogich?

Większość ankietowanych zna lub słyszała o zamieszkujących na terenie gminy Stężyca rodzinach dotkniętych ubóstwem. 16% z badanych zaznaczyło, że nie zna takich osób, a 8% nie słyszało o takich rodzinach.

Pytanie nr 7: Powody popadania rodzin w ubóstwo.

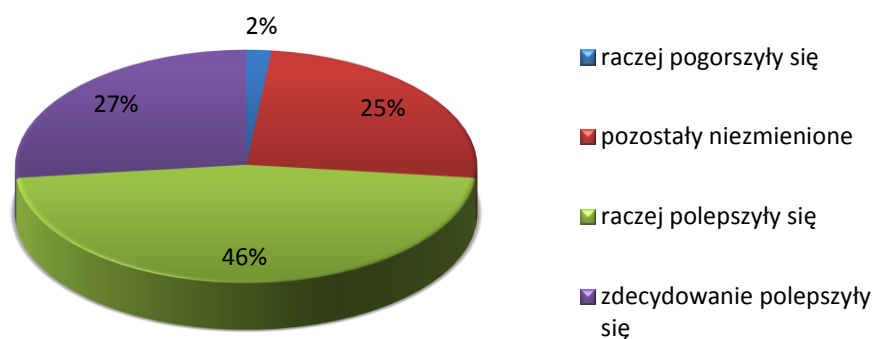
Jakie w Państwa opinii są powody popadania rodzin i osób z terenu gminy Stężycza w ubóstwo?

Za najistotniejsze przyczyny popadania w ubóstwo ankietowani uznali wyuczoną bezradność, występujące w rodzinie choroby oraz alkoholizm i tzw. pokoleniowe „dziedziczenie” ubóstwa.

Pytanie nr 8: Warunki życia osób dotkniętych ubóstwem.

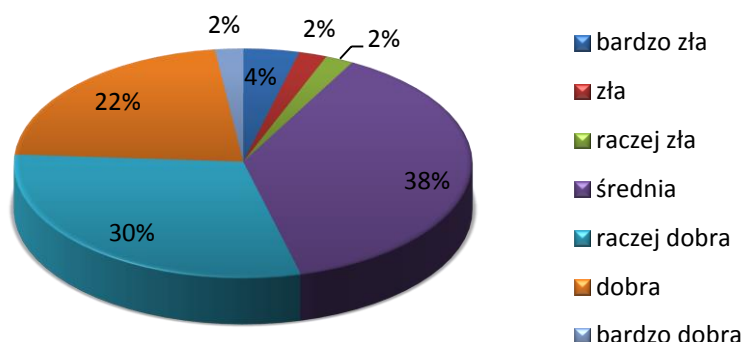
Czy warunki życia rodzin/ osób dotkniętych ubóstwem w gminie Stężycza pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat ?

Zdecydowana większość ankietowanych (73%) oceniła, że nawet w rodzinach ubogich warunki życia w ostatnich 5 latach polepszyły się. Tylko 25 % ankietowanych uznała, że pozostały one niezmiennie, a jedynie 2% badanych uważa, że raczej pogorszyły się.

Pytanie nr 9: Sytuacja na rynku pracy .

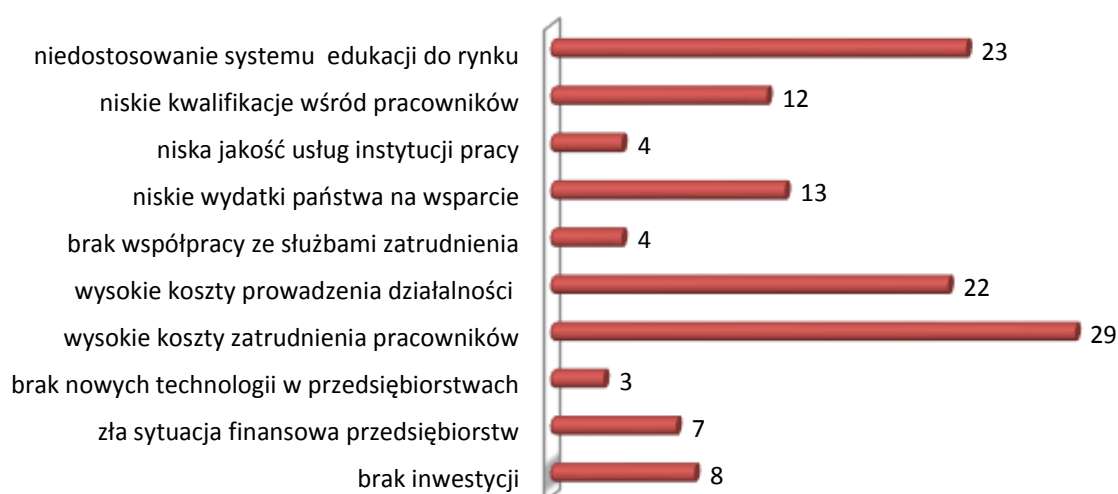
Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację na rynku pracy w gminie Stężycza?

Większość ankietowanych oceniła pozytywnie sytuację na rynku pracy w naszej gminie - 52%, 38% badanych uznało ją jako średnią, nieliczni badani wskazują, że jest ona zła.

Pytanie nr 10: Przyczyny problemów występujących na rynku pracy.

Jakie są w Pana/ Pani opinii główne przyczyny problemów na rynku pracy?

Wśród opinii dotyczących przyczyn problemów występujących na rynku pracy gminy Stężyca dominują czynniki zewnętrzne. Za najważniejsze ankietowani uznali: wysokie koszty zatrudnienia pracowników (29 osób), niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy (23 osoby) oraz wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej (22 osoby).

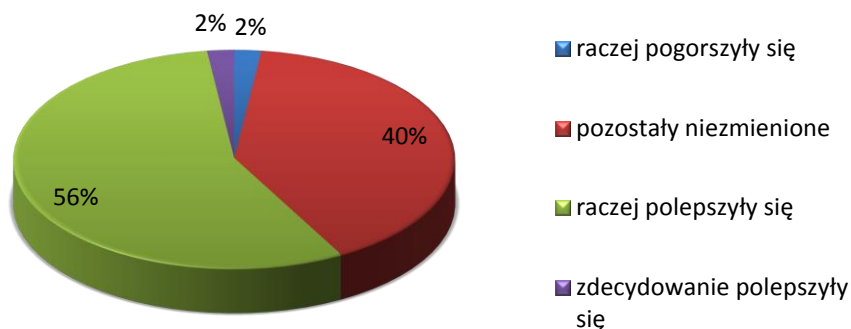
Pytanie nr 11. Działania, które mogą przyczynić się do spadku bezrobocia i aktywizacji osób bezrobotnych.

W tym pytaniu ankietowani mogli wpisać własne pomysły, które mogłyby zaistnieć w gminie Stężyca i przyczynić się do spadku bezrobocia oraz aktywizacji osób nie świadczących pracy. Respondenci uważali, że takimi działaniami mogą być:

- wprowadzenie ulg podatkowych dla przedsiębiorców,
- ograniczenie inwestycji zagranicznych,
- wspieranie działań przedsiębiorców na rzecz rozwoju firm, w tym obniżenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, co daje możliwości nowych miejsc pracy,
- powstawanie nowych zakładów pracy,
- pozyskiwanie środków na aktywizację bezrobotnych,
- rozszerzenie działalności przedsiębiorstw ekonomii społecznej,
- czynniki motywujące do pracy,
- organizowanie i finansowanie różnych szkoleń podnoszących wiedzę oraz kwalifikacje pracowników,
- wyższe wynagrodzenia dla pracowników,
- niezatrudnianie pracowników na umowach śmieciowych,
- niższe ubezpieczenia pracownicze
- edukacja i staże dla osób niepełnosprawnych i nieaktywnych zawodowo.

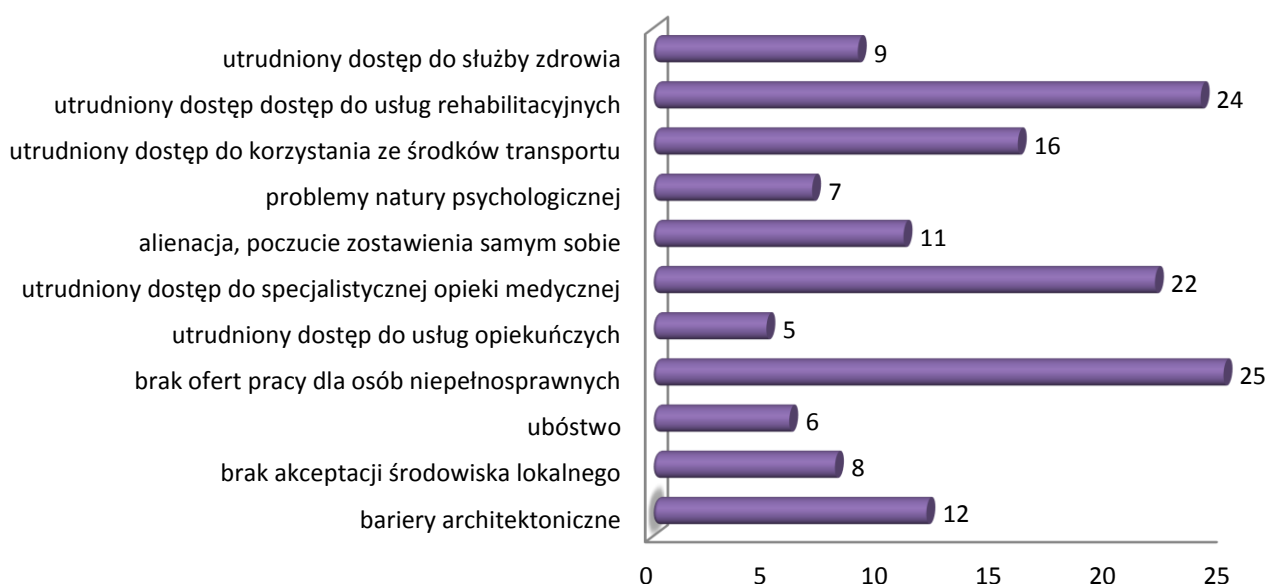
Pytanie nr 12: Sytuacja osób niepełnosprawnych.

Czy warunki życia rodzin/ osób niepełnosprawnych w gminie Stężycza pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat ?

Ponad połowa (56%) badanych respondentów uważa, iż sytuacja niepełnosprawnych mieszkańców gminy raczej polepszyła się. Duży jednak procent badanych – 40% sądzi, że sytuacja osób niepełnosprawnych pozostała niezmieniona.

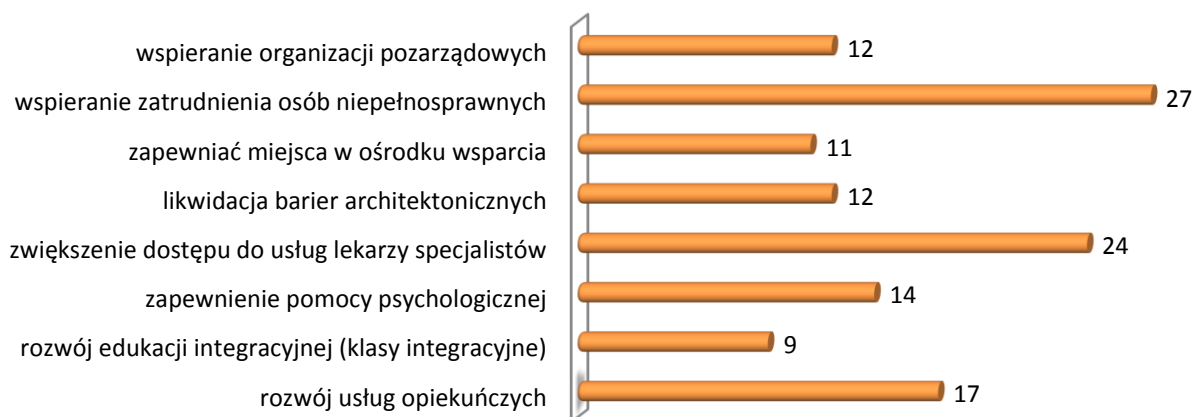
Pytanie nr 13: Problemy osób niepełnosprawnych.

Najistotniejszymi problemami dotyczącymi osoby niepełnosprawne w opinii badanych respondentów był brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych (25 osób) , utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (24 osoby), utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (22 osoby). Ankietowani wskazywali również na utrudniony dostęp dla osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków transportu oraz bariery architektoniczne.

Pytanie nr 14: Działania, które najlepiej przyczyniłyby się do umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym.

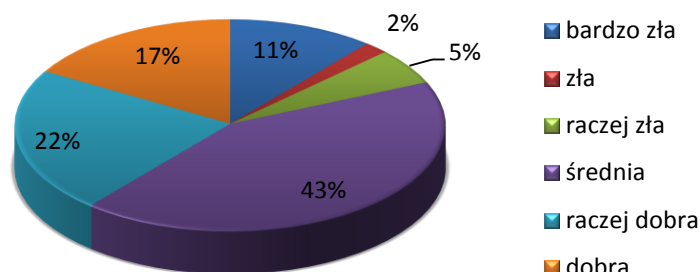
Jakie działania na terenie gminy Stężyca należy Pana/ Pani zdaniem podjąć, aby umożliwić osobom niepełnosprawnym pełny udział w życiu społecznym?

W opinii ankietowanych w celu zapewnienia najpełniejszego udziału w życiu społecznym osobom niepełnosprawnym należy podjąć następujące działania: wspierać zatrudnienie osób niepełnosprawnych (27 osób), zwiększenie dostępu do usług lekarzy specjalistów (24 osoby) rozwój usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych (17 osób), zapewnienie pomocy psychologicznej (14 osób), a także likwidacja barier architektonicznych, czy wspieranie organizacji pozarządowych w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do osób niepełnosprawnych.

Pytanie nr 15: Sytuacja osób starszych.

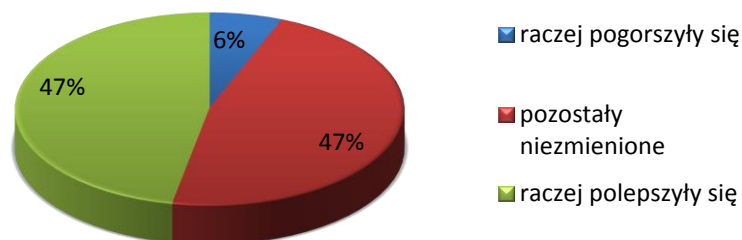
Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację osób starszych w gminie Stężyca ?

Prawie połowa badanych określiła sytuację osób starszych zamieszkujących gminę Stężyca jako średnią - 43%, zaś 39% uznało ją jako raczej dobrą i dobrą. Nie mniej jednak 13 % wypowiedziało się o niej negatywnie.

Pytanie nr 16: Warunki życia rodzin/ osób starszych w gminie Stężyca.

Czy warunki życia rodzin/ osób starszych w gminie Stężyca pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat?

Prawie połowa badanych respondentów, czyli 47% określiła, że warunki życia rodzin oraz osób starszych raczej polepszyły się w stosunku do ostatnich 5 lat. Taki sam procent

respondentów wypowiedziało się, że warunki życia pozostały niezmienione. Jednak 6 % respondentów uznało, że warunki raczej pogorszyły się.

Pytanie nr 17 : Problemy osób starszych.

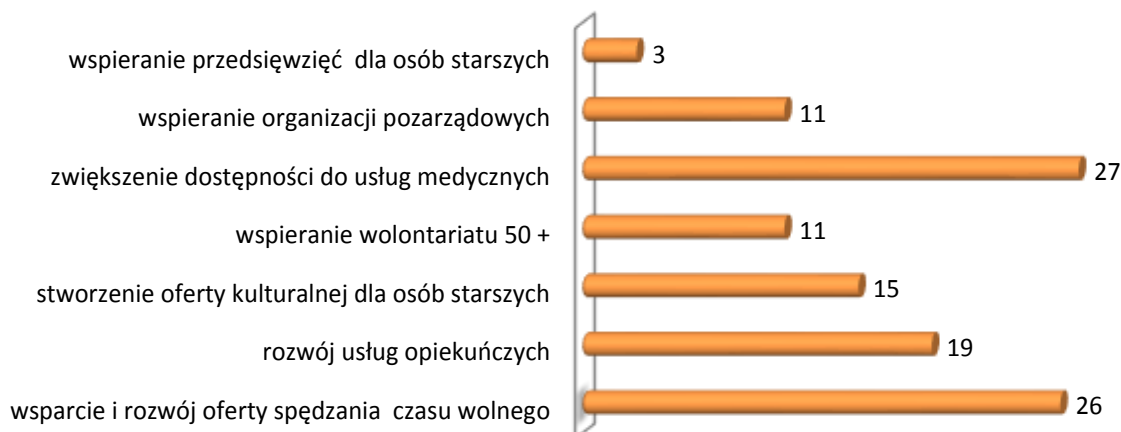
Jakie problemy Pana/ Pani zdaniem najczęściej dotyczą osoby starsze w gminie Stężyca ?

Jako najistotniejsze problemy dotyczące osób starszych ankietowani wskazali: schorzenia wieku podeszłego, brak lekarzy specjalistów, samotność oraz utrudniony dostęp do służby zdrowia.

Pytanie nr 18: Działania na rzecz osób starszych.

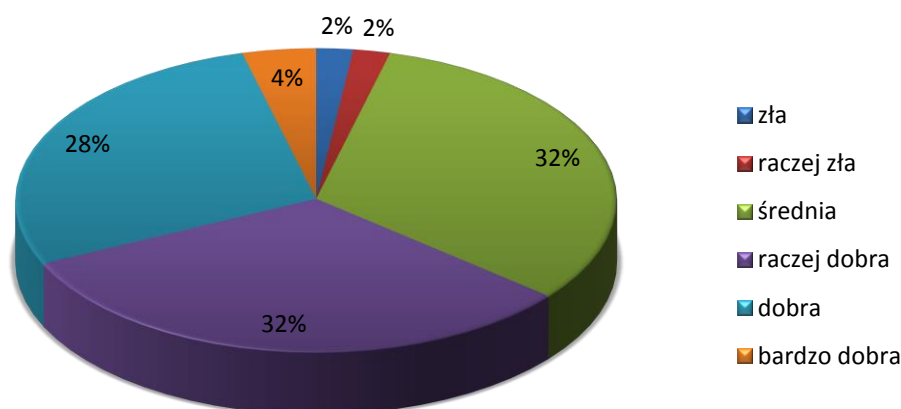
Jakie działania na terenie gminy Stężyca należy Pana/ Pani zdaniem podjąć na rzecz osób starszych ?

W celu polepszenia sytuacji seniorów zamieszkujących gminę Stężyca ankietowani respondenci wskazali podjęcie następujących działań: zwiększenie dostępności do usług medycznych (specjalistyczne usługi medyczne), wsparcia i rozwój oferty spędzania wolnego czasu dla osób starszych (spotkania seniorów, koła gospodyń wiejskich, stowarzyszeń działających na rzecz osób starszych), rozwój usług opiekuńczych oraz stworzenie oferty kulturalnej dla osób starszych.

Pytanie nr 19: Sytuacja dzieci i młodzieży.

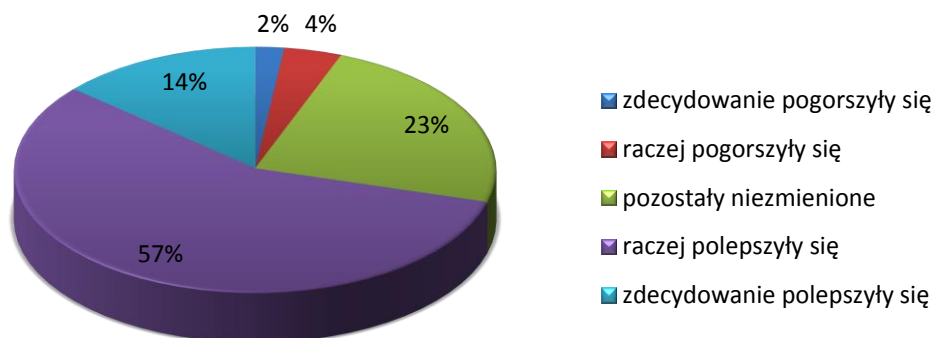
Jak ocenia Pan/Pani aktualną sytuację dzieci i młodzieży w gminie Stężyca ?

Większość badanych oceniła sytuację dzieci i młodzieży z terenu gminy Stężyca pozytywnie (64%), 32% jako średnią. Zaznaczyć trzeba, że 8% ankietowanych wypowiedziało się negatywnie o sytuacji młodzieży i dzieci.

Pytanie nr 20: Warunki życia dzieci i młodzieży.

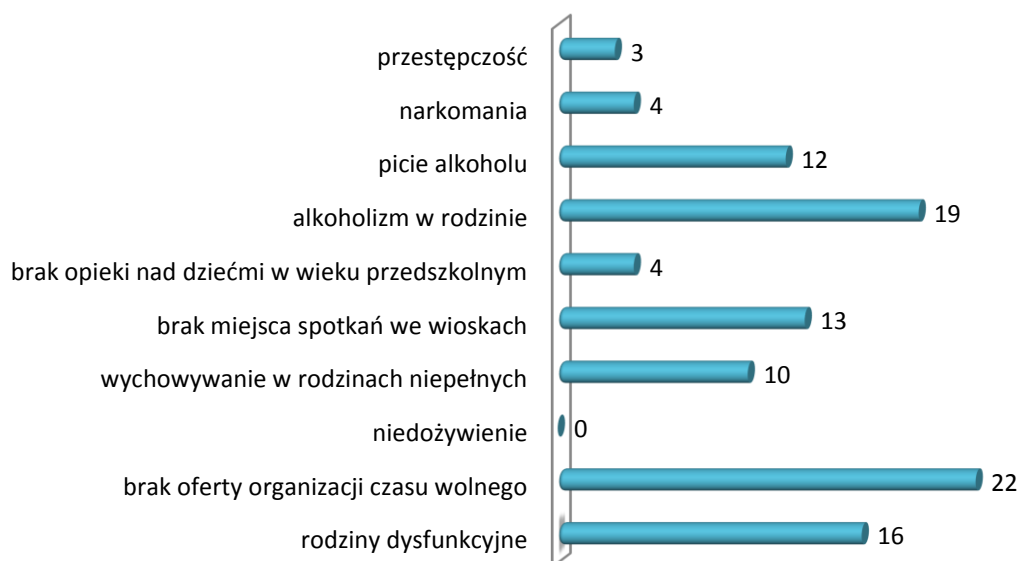
Czy warunki życia dzieci i młodzieży w gminie Stężycza pogorszyły się, czy poprawiły w stosunku do 5 ostatnich lat ?:

Większość osób badanych tj. 71 % nie ma wątpliwości, że warunki życia dzieci i młodzieży w ostatnich latach polepszyły się, 23% uważa, że warunki te pozostały niezmienione. Jedynie 6 % ankietowanych uznało, że raczej pogorszyły się bądź zdecydowanie pogorszyły się.

Pytanie nr 21: Problemy wśród dzieci i młodzieży.

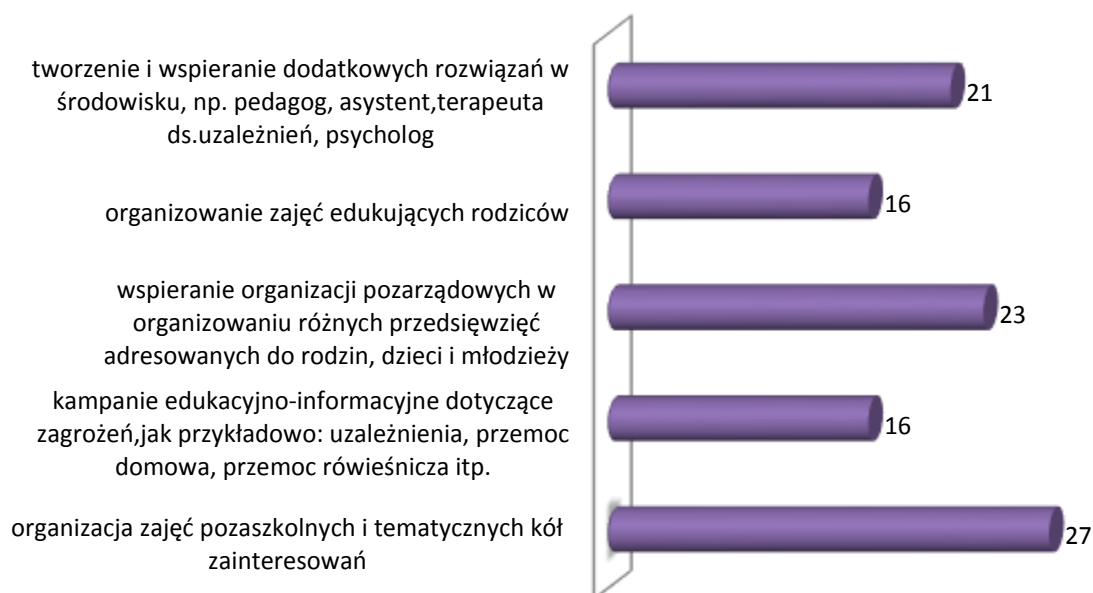
Jakie są Pana/ Pani zdaniem najczęstsze przyczyny występowania problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży w gminie Stężycza ?

W ocenie uczestników ankiety najczęstszymi problemami dotyczącymi młodzieży i dzieci są problemy związane z brakiem ofert organizacji spędzania wolnego czasu (22 osoby), z uzależnieniami: piciem alkoholu i używaniem narkotyków (łącznie 16), ale także alkoholizm w rodzinie alkoholizmu oraz inne problemy rodzin dysfunkcyjnych: przestępczość, niepełne rodziny. Nikt nie wskazał aby problemem obejmującym dzieci i młodzież było niedożywienie.

Pytanie nr 22 : Działania na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.

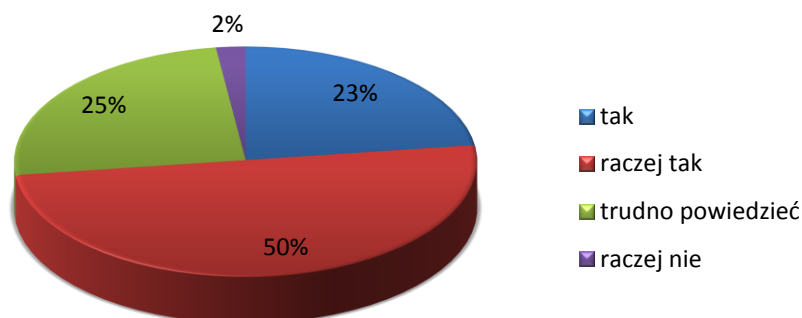
Jakie działania na terenie gminy Stężyca należy Pana/ Pani zdaniem podjąć na rzecz rodzin dzieci i młodzieży dotkniętych problemami społecznymi?

Respondenci za najistotniejsze działania na rzecz dzieci i młodzieży uznali organizowanie zajęć pozaszkolnych i tematycznych kół zainteresowań (27 osób), wspieranie organizacji pozarządowych w ich działaniach na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży (23 osoby), a także tworzenie i wspieranie dodatkowych rozwiązań w środowisku (21 badanych). W równym stopniu wskazywano na organizowanie zajęć edukacyjnych dla rodziców oraz kampanie edukacyjno-informacyjne dotyczące zagrożeń różnego rodzaju dla rodzin z dziećmi.

Pytanie nr 23: Gmina Stężycza jako miejsce, w którym można czuć się bezpiecznie.

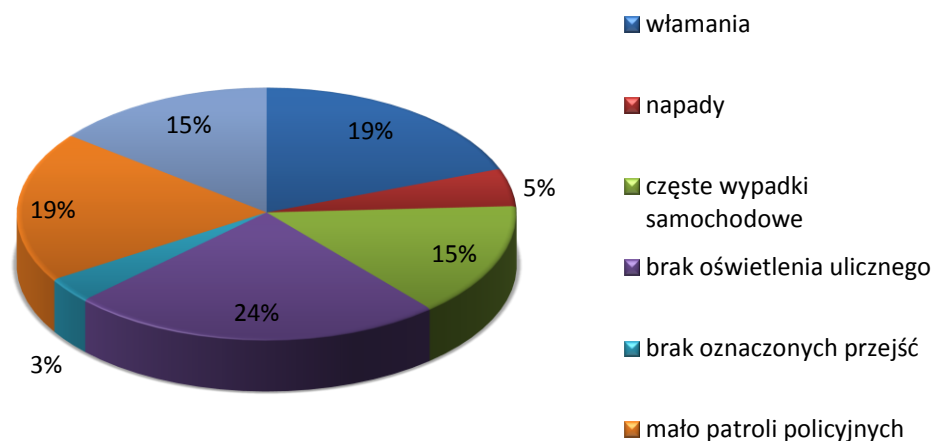
Czy w Pana/ Pani ocenie gmina Stężycza to miejsce, w którym można czuć się bezpiecznie ?

Ankietowani respondenci zapytani czy gmina Stężycza to bezpieczne miejsce w zdecydowanej większości stwierdzili, że tak (łącznie 73%). 25% badanych nie miało sprecyzowanego zdania w tej kwestii.

Pytanie nr 24: Przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa.

Jakie Pana/Pani zdaniem są przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa?

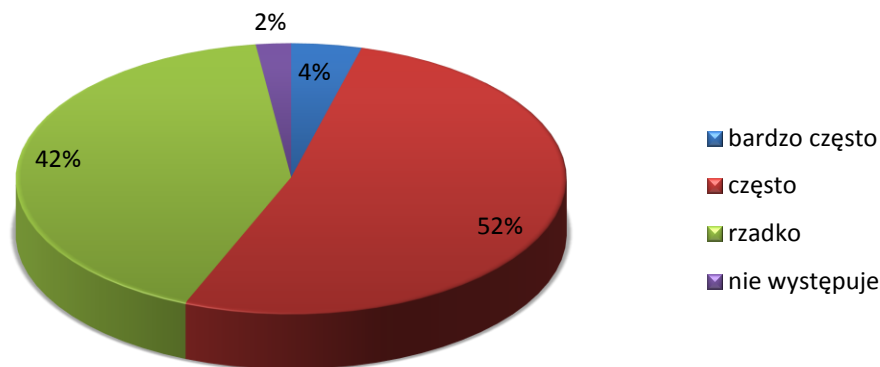

Żadna z odpowiedzi w tym pytaniu nie uzyskała zdecydowanej większości. Przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa wg ankietowanych związane są z brakiem oświetlenia ulicznego

(24%) zbyt małą liczbę policyjnych patroli (19 %), włamaniami (19%) oraz pijącymi alkohol na ulicach i placach, a także częstymi wypadkami samochodowymi.

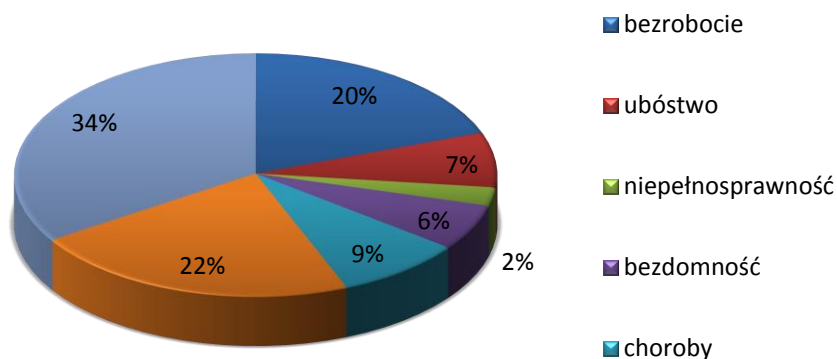
Pytanie nr 25: Występowanie zjawiska uzależnień.

Czy w Pana/ Pani ocenie zjawisko uzależnień w gminie Stężyca występuje ?

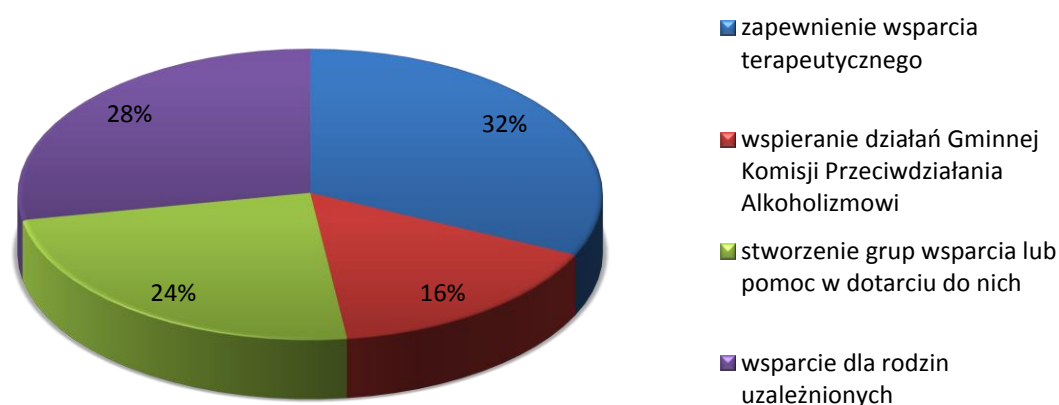
Większość ankietowanych stwierdziła, że zjawisko uzależnień występuje na terenie gminy Stężyca często (56%), 42% respondentów uznało uzależnienia za rzadkość. Znamienny jest fakt, iż jedynie 2% z badanych osób stwierdziło, że zjawisko uzależnień w gminie nie występuje.

Pytanie nr 26: Przyczyny występowania zjawiska uzależnień.

Jako główną przyczynę występowania uzależnień w gminie Stężycza ankietowani uznali: niedostosowanie społeczne (34%), rozpad rodziny (22%), bezrobocie (20%), choroby (9%), ubóstwo (7%) oraz bezdomność (6%).

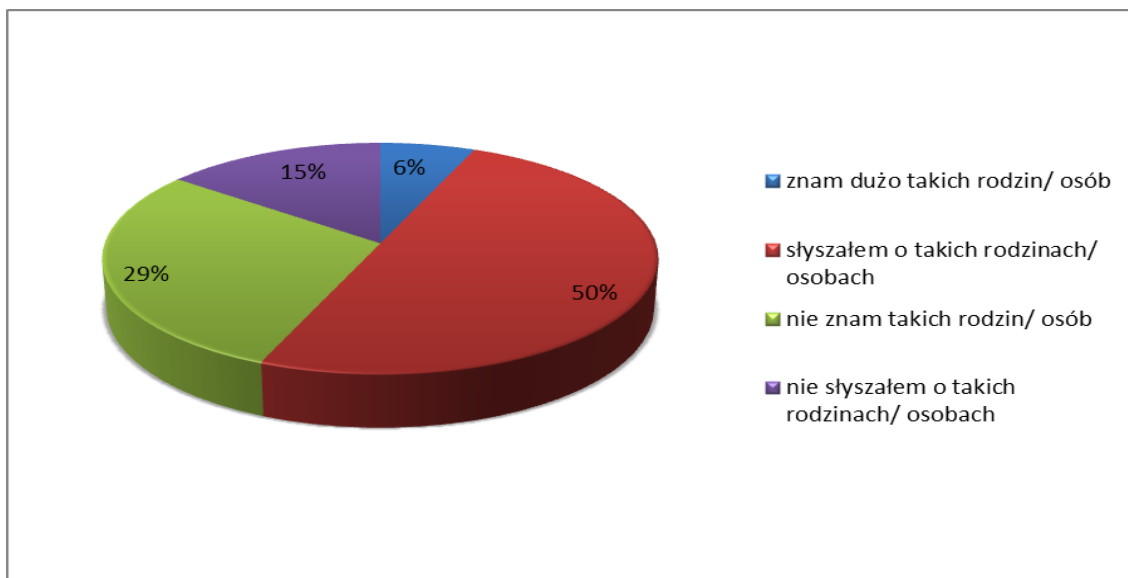
Pytanie nr 27: Działania, które należy podjąć na rzecz osób uzależnionych oraz ich rodzin.

W zakresie działań wobec uzależnionych odpowiedzi rozkładały się równomiernie: od zapewnienie wsparcia terapeutycznego dla rodzin uzależnionych (32%), wsparcie dla samych uzależnionych - 28%, do stworzenia grup wsparcia lub pomoc w dotarciu do nich (24%) i poparcia działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

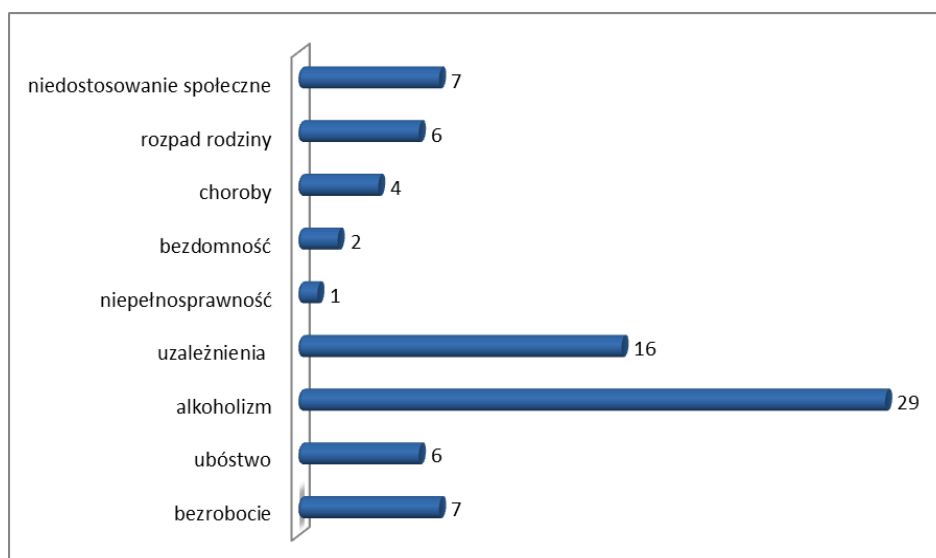
Pytanie nr 28: Ocena respondentów co do ilości rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej.

Czy spotkał się Pan/ Pani na terenie gminy Stężycza ze zjawiskiem przemocy domowej?

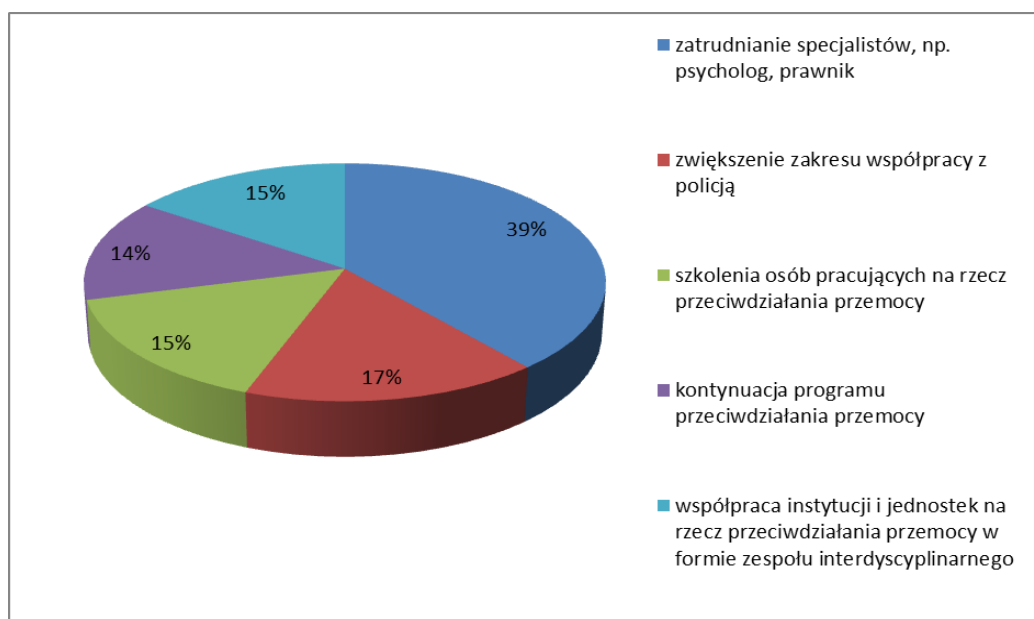
Większość ankietowanych zna lub słyszała o rodzinach zamieszkujących w gminie Stężycza dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej (56%). 29% badanych uznało, że nie zna osobiście takich rodzin a 15% respondentów nie słyszało o takich rodzinach czy osobach.

Pytanie nr 29: Przyczyny występowania przemocy domowej.

Jako główne przyczyny występowania zjawiska przemocy domowej ankietowani respondenci w większości zidentyfikowali alkoholizm (29 %) i uzależnienia (16 %).

Pytanie nr 30: Działania, które należy podjąć na rzecz rodzin i osób dotkniętych przemocą domową.

W celu przezwyciężenia negatywnych skutków i niwelowania przyczyn występowania przemocy domowej głównie oceniono, że pomocni będą specjaliści, np. psycholog lub dostęp do prawnika. Istotna też jest współpraca z policją i instytucjami na rzecz przeciwdziałania przemocy w formie zespołu interdyscyplinarnego, a także zapewnienie dostępu do szkoleń dla osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizowanie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. Analiza SWOT.

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest analiza SWOT. Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Opracowanie SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego i stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została opracowana przez zespół powołany do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Stężycy.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Potencjał jednostek pomocy społecznej	1. Niedostateczna ilość miejsc w domach

oraz instytucji działających w zakresie pomocy osobom zagrożonych wykluczeniem społecznym, rodzin dysfunkcyjnych. 2.Działalność organizacji pozarządowych dla rodzin, zajmujących się osobami niepełnosprawnymi i starszymi (fundacje, stowarzyszenia, wolontariat 50+, koła gospodyń wiejskich) 3.Działania instytucji służb zdrowia, gabinetów rehabilitacyjnych. 4.Działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie. 5.Realizacja zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 6.Spójność działań wychowawczych w placówkach oświatowych, w kościołach i w rodzinach (w tym realizacja programów profilaktycznych, informacyjno-edukacyjnych). 7.Istniejąca sieć domów pomocy społecznej i Środowiskowy Dom Samopomocy. 8.Działalność jednostek OSP na terenie gminy. 9.Szeroko rozwinięta oferta turystyczna na terenie gminy. 10.Szeroko rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna na terenie gminy (kluby sportowe, szkoła tańca, szkołka żeglarska). 11.Działalność proekologiczna (zielona szkoła). 12.Rozwój czytelnictwa wśród społeczeństwa (biblioteki gminne i szkolne, czytelnia „Gazety Polskiej”).	pomocy społecznej. 2.Niechęć i brak wiary w zmianę stylu życia w rodzinie i prób podjęcia naprawy. 3.Ograniczona ilość ofert spędzania wolnego czasu dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży (brak klubu seniora, brak świetlic socjoterapeutycznych). 4.Ograniczona oferta w zakresie pomocy osobom uzależnionym (brak terapeutów ds. uzależnień, grup wsparcia, stowarzyszeń AA) 5.Słabe kompetencje wychowawcze, szczególnie wśród młodych matek (brak odpowiednich wzorców). 6.Deficyt specjalistów (terapeuta, prawnik)
---	--

13. Pozyskiwanie środków zewnętrznych (zwiększone środki finansowe dla rodzin wielodzietnych, stypendia, darmowe dożywianie i podręczniki w szkole).	
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość organizowania pikników rodzinnych, różnego rodzaju imprez w skali gminy, festynów, imprez okolicznościowych. 2. Możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej na realizację programów m.in. dla seniorów, w organizacjach pozarządowych 3. Podejmowanie działań wspierających rodziny 4. Zwiększenie edukacji w zakładach pracy. 5. Zauważalna większa świadomość i konieczność podejmowania działań w sytuacji rodzin i osób zagrożonych przemocą. 6. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” 7. Poszukiwanie skutecznych metod pracy socjalnej w pracy z rodziną wielodzietną zagrożoną problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osób bezrobotnych.	1. Starzejąca się populacja i brak zapewnionej właściwej opieki w domach dla ludzi starszych. 2. Izolacja osób starszych i niepełnosprawnych 3. Ukrywanie zjawiska przemocy w rodzinie 4. Możliwość dostępu do środków odurzających. 5. Słaba kompetencja wychowawcza rodziców. 6. Sytuacja rodzin dysfunkcyjnych (niepełnych, rozbitych, eurosierot, problemowych). 7. Brak chęci zmiany stylu życia w rodzinie i podjęcia prób naprawy. 8. Mała aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych.

6. Misja

GMINA STĘŻYCA – MIEJSCE ZAPEWNIAJĄCE ROZWÓJ SPOŁECZNY MIESZKAŃCÓW GMINY ORAZ WSPARCIE W TRUDNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH

7. Prognoza

W wyniku realizacji celów strategii rozwiązywania problemów społecznych zakłada się następujące rezultaty:

1. Wzrost aktywności społecznej osób starszych.
2. Rozwój działań na rzecz osób starszych pozwoli na jak najdłuższą samodzielność osób starszych.
3. Rozwój systemowych rozwiązań w zakresie pomocy rodzinom, młodzieży i dzieciom pozwoli na skuteczniejsze rozwiązywanie problemów rodziny w trudnych sytuacjach.
4. Prowadzenie profilaktyki, programów i kampanii na rzecz rodziny spowoduje poprawę jakości życia osób starszych i rodzin.
5. Upowszechnienie profilaktyki wśród dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień i przemocy spowoduje wzrost świadomości i zmniejszy ryzyko zachowań nieakceptowanych w społeczeństwie.
6. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych w zakresie przemocy w rodzinie pozwoli na skuteczniejszą pomoc.

8. Cele strategiczne i kierunki działań.

Cel strategiczny 1:

Zapewnienie warunków dla zachowania samodzielności i niezależności osób starszych.

Cel strategiczny 2:

Skuteczna profilaktyka i zminimalizowanie negatywnych skutków uzależnień oraz zjawiska przemocy.

Cel strategiczny 3:

Rozwój rozwiązań na rzecz pomocy dzieciom i rodzinie.

Cel strategiczny nr 1

Zapewnienie warunków dla zachowania samodzielności i niezależności osób starszych.

Kierunki działań	Wskaźniki dla założonych działań
1. Stworzenie warunków do organizacji różnorodnych form aktywności osób starszych poprzez organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych, spotkań seniorów, festynów mających na celu integrację i podtrzymywanie samodzielności osób starszych oraz propagowanie zdrowego trybu życia	- liczba zorganizowanych imprez, spotkań seniorów, działających wolontariatów na rzecz seniorów, wycieczek -min.15 - liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych – min. 2 - liczba korzystających z organizowanych form aktywności na rzecz osób starszych – min. 50
2. Wspieranie innowacyjnych form opieki nad osobami starszymi oraz rozwój bazy opiekuńczej dla osób starszych i niepełnosprawnych	- liczba osób objętych projektami/programami dot. opieki nad osobami starszymi – min.20 - liczba miejsc w gminnych domach pomocy społecznych-min.34

	- liczba miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy –min.25 - liczba świadczonych usług opiekuńczych i specjalistycznych-min.10
Realizatorzy działań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy Domy pomocy społecznej na terenie gminy Stężycy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stężycy Zakłady opieki zdrowotnej z terenu gminy Stężycy Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia z terenu gminy Stężycy i powiatu kartuskiego Urząd Gminy w Stężycy Placówki oświatowe gminy Stężycy Sołectwa gminy Stężycy	

Cel strategiczny nr 2

Skuteczna profilaktyka i zminimalizowanie negatywnych skutków uzależnień oraz zjawiska przemocy.

Kierunki działań	Wskaźniki dla założonych działań
1.Współpraca instytucji oraz poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doświadczających przemocy w rodzinie oraz uzależnionych	- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych-min.30 - liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego-min.15 - liczba przeszkolonych osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz uzależnieniom – min.7
2.Rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy	- liczba osób objętych programami przeciwdziałania przemocy-min.40 - liczba programów/projektów dla osób dotkniętych przemocą i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób uzależnionych-min.2

	- liczba materiałów profilaktycznych lub ulotek oraz wersji internetowej-min.2
3. Podniesienie świadomości wśród społeczeństwa w zakresie skutków spożycia alkoholu	- liczba programów profilaktyki i zapobiegania uzależnieniom –min.6 - liczba spotkań i festynów służących profilaktyce społecznej na temat uzależnień-min.3
4. Współpraca i wspieranie leczenia odwykowego oraz osób fizycznych, które chcą wyjść z uzależnień	- liczba zorganizowanych spotkań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z osobami uzależnionymi - min.35 - liczba osób uczęszczających na terapię-min.12
Realizatorzy Urząd Gminy w Stężycy Zespół Interdyscyplinarny w Stężycy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy Posterunek Policji w Stężycy Placówki oświatowe gminy Stężycy Sołectwa gminy Stężycy Zakłady opieki zdrowotnej z terenu gminy Stężycy Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia z terenu gminy Stężycy	

Cel strategiczny nr 3

Rozwój rozwiązań na rzecz pomocy dzieciom i rodzinie.

Kierunki działań	Wskaźniki dla założonych działań
1. Rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat rodziny w tym tworzenie warunków do spędzania kreatywnego i wspólnego czasu z rodziną	- liczba zorganizowanych festynów rodzinnych oraz innych imprez kulturalnych, okolicznościowych, turniejów dla rodzin –min.9 - liczba programów profilaktycznych i innych kampanii o zasięgu lokalnym-min.6
2. Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego	- liczba specjalistów udzielających poradnictwa mieszkańcom gminy (np. psychologicznego) -min.2
3. Zapewnienie zajęć pozalekcyjnych	liczba placówek zapewniających zajęcia pozalekcyjne –min.5

4.Tworzenie kółek zainteresowań: edukacyjnych, sportowych, kulturalnych i artystycznych oraz wspieranie spędzania aktywnego czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży poprzez rozwój różnorodnych form	- liczba działających kółek zainteresowań, szkółek artystycznych i sportowych –min.10
5.Zapewnienie wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze	- liczba rodzin objętych asystenturą rodziny –min. 7 -liczba rodzin objętych świadczeniami pielęgnacyjnymi - min. 70
Realizatorzy działań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy Urząd Gminy w Stężycy Placówki oświatowe gminy Stężycy Posterunek Policji w Stężycy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy Sołectwa gminy Stężycy Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia z terenu gminy Stężycy Dom Pomocy Społecznej	

Wszystkie cele założone w powyższym dokumencie są ze sobą ściśle powiązane i wymagają odpowiedniego wdrożenia, ponieważ odnoszą się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy Stężycy, w szczególności mają za zadanie zapewnić wsparcie w trudnych sytuacjach osobom starszym, rodzinom i przeciwdziałać uzależnieniom. Wszelkie planowane kierunki działań są odpowiedzią na rzeczywiste potrzeby osób i ich rodzin. Gmina stawia na profilaktykę, współpracę i współdziałanie lokalnych instytucji oraz organizacji przy rozwiązywaniu problemów społecznych i lokalnych.

9. Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne Projektu Strategii odbyły się w okresie od miesiąca kwietnia 2017r. do maja 2017r. Informacja o konsultacjach została zamieszczona na stronie internetowej Gminy Stężycy w zakładce dotyczącej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy. Projekt przesłano też na adresy mailowe osób i podmiotów uczestniczących w budowaniu Strategii. W trakcie konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi ani propozycje.

10.Realizatorzy

Koordynatorem realizacji strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy. Założenia programowe w skutecznym osiągnięciu założonych celów i rezultatów przewidują współpracę z wieloma instytucjami i organizacjami t.j.:

- 1/Urząd Gminy w Stężycy,
- 2/Zespół Interdyscyplinarny w gminie Stężycy,
- 3/Placówki oświatowe gminy Stężycy,
- 4/Posterunek Policji w Stężycy,
- 5/Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy
- 6/sołectwa gminy Stężycy
- 7/zakłady opieki zdrowotnej z terenu gminy Stężycy,
- 8/organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia z terenu gminy Stężycy,
- 9/domy pomocy społecznej na terenie gminy Stężycy,
- 10/Środowiskowy Dom Samopomocy w Stężycy

11.Monitoring i ewaluacja

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społeczny w gminie Stężycy umożliwi inicjowanie, wdrażanie i rozwijanie różnych rozwiązań mających na celu poprzez poprawę sytuacji życiowej mieszkańców gminy Stężycy w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów. Strategia stanowi dokument, który charakteryzuje

działania publicznych i niepublicznych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne podejmowane dla poprawy warunków służących zaspokajaniu potrzeb indywidualnych i społecznych mieszkańców gminy Stężyca. Założone przedsięwzięcia realizowane w ramach Strategii będą monitorowane przez poszczególnych realizatorów. Monitoring polega na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz ewentualnych modyfikacji kierunków działań w przypadku istotnych zmian społecznych. Realizacja wszystkich zadań założonych w strategii będzie monitorowana przez Zespół ds. wdrażania Strategii, złożony z pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który z mocy prawa jest zobowiązany do koordynacji realizacji Strategii. Zadaniem Zespołu będzie obserwowanie postępów oraz sposobu realizacji celów i zadań oraz ewentualne korygowanie strategii do warunków i zachodzących zmian.

Działania lokalne na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w gminie Stężyca zawarte w przygotowanej Strategii nie są zamknięte. Wiele z tych działań może wykraczać poza katalog celów i zadań przedstawiony w niniejszym dokumencie. Istotne jest to, aby spójna i kompleksowa polityka społeczna Gminy Stężyca przyczyniała się do wzrostu jakości życia mieszkańców, a tym samym rozwoju społecznego i ekonomicznego gminy.

12. Źródło finansowania

Realizacja celów strategii będzie finansowana z następujących źródeł:

- środki z budżetu państwa,
- środki unijne,
- środki organizacji pozarządowych i inne.

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz.U. z 2016 r. poz.930 z późn.zm.). Dokument charakteryzuje w szczególności kierunki działań i wzorców dla publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stężycza stanowi ponadto materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów lokalnych pomocy społecznej. W pracach nad Strategią uczestniczyli specjaliści i przedstawiciele środowisk pomocy społecznej, edukacji, policji, administracji samorządowej i organizacji pozarządowych z uwagi na złożoność potrzeb i problemów społecznych.